

Kristine Møller Gårdhus & Mette Byriel-Thygesen

Kristine Møller Gårdhus, født 1985, er cand.mag. i Europæisk Etnologi og ansat som museumsinspektør på Arbejdermuseet. Fra 2015-2019 arbejdede hun som museumsinspektør på Nationalmuseet i afdelingen Oplevelser & Læring. Hun har desuden arbejdet som videnskabelig assistent på Københavns Universitet.

Mette Byriel-Thygesen, født 1987, er cand.mag. i Europæisk Etnologi og har siden 2015 været ansat som museumsinspektør på Nationalmuseet i afdelingen Program, Oplevelser & Læring. Mette har tidligere arbejdet hos Golden Days, Kræftens Bekæmpelse og på Arbejdermuseet.

Keywords: museologi, samtidshistorie, indsamling, brugerinddragelse, formidling

---

ER DIN TING VORES HISTORIE?

Museer som platform for dialog

Siden 2000'erne er kulturhistoriske museers selvforståelse og historiske raison d'être blevet udfordret af museologiske diskussioner om målgrupper og af kulturpolitiske krav om en mere mangfoldig publikumssammensætning. Hvordan kan museerne arbejde med at være mere inkluderende og inddragende platforme, ikke bare for dannelse, men også for dialog? I denne artikel vil praksisnære eksempler fra indsamlings- og udstillingsprojektet Din Ting – Vores Historie eksemplificere, hvordan en dialogisk tilgang kan styrke borgernes kulturelle medborgerskab og dermed gøre museer til en samfundsrelevant institution for flere. Samtidig med at kulturpolitiske krav om at styrke kulturelt medborgerskab hos den enkelte understøttes.

Museerna – dessa nationalstatens tunga bastioner – krälar som maskar i det nationella dammet, i en blandning av identitetsförlust, finansieringssvårigheter och vilja till nyorientering[...]. Om inte museerna [framför allt de stora nati-

onella föremålmuseerna] förändras, finns det en uppenbar risk att de kommer att försvinna med sin epok. Dödsdansen har bara börjat.¹

I starten af 2000'erne fældede den svenske professor i museologi Kerstin Smeds denne dom over museerne. Retorikken er skarp og budskabet klart. Hvis ikke museerne er villige til at forandre og udvikle sig, er der en åbenbar risiko for, at de ikke overlever: "Dödsdansen er kun lige begyndt", advarede hun.² Smeds indlæg var et blandt mange bidrag til den museologiske debat og til de kulturpolitiske krav, der har medført et større fokus på, hvordan museer kan spille en stærkere rolle som demokratiske dannelsesinstitutioner, hvor viden ikke blot er noget, der deles og stilles til rådighed, men også skabes mellem museet og dets brugere.³ Det ser man også i den ændring af museumsloven, som blev gennemført i 2012.⁴ De kulturhistoriske museer skal ifølge loven belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museerne skal i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv aktualisere viden om kulturarv og gøre den tilgængelig og vedkommende samt udvikle anvendelse og betydning af kulturarv for borgere og samfund. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det baserer sig på anbefalinger fra en faglig arbejdsgruppe med deltagelse af blandt andet Nationalmuseets nuværende direktør, Rane Willerslev. Arbejdsgruppen anbefalede en ny mission for museerne, der indebar, at museerne skal

Bidrage til samfundsdebatten, til livslang læring hos den enkelte og til borgerens kulturelle identitet og forståelse for kulturel diversitet, herunder historisk og æstetisk bevidsthed og kritisk refleksion.⁵

Det fremgår videre af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at

Museernes viden [...] både [skal] bidrage til at perspektivere den aktuelle samfundsudvikling og -debat i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv og skabe grundlag for medborgerskab for den enkelte.⁶

I denne artikel beskriver vi, hvordan en dialogisk tilgang til læring og dannelse på museer kan udvikle og styrke kulturelt medborgerskab hos borgerne. Artiklens mål er at give et eksempel på, hvordan arbejdet med at styrke kulturelt medborgerskab hos den enkelte også kan understøtte de kulturpolitiske målsætninger og krav om en mere mangfoldig publikumssammensætning på museerne. Indsamlings- og ud-

---

1 Smeds 2004, s. 6.

2 Smeds 2004, s. 6 – forfatterens egen oversættelse.

3 Se bl.a. Falk 2009, Ejegod 2011, Hein 1998, Kawashima 2000, Lindelof 2014.

4 https://www.ft.dk/ripdf/samling/20121/lovforslag/l24/20121_l24_som_fremsat.pdf (besøgt 14.09.2022).

5 Lovforslag L 24 2012 almindelige bemærkninger pkt. 3.2.

6 Lovforslagets bemærkninger pkt. 3.2.3. Den samlede lovtæst fremgår af: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=143388> (besøgt 14.09.22).

stillingsprojektet *Din Ting – Vores Historie* havde som formål at involvere brugerne på nye måder ved at anvende en alsidig og flerstrengt kommunikationsstrategi, der skulle inspirere brugerne til at handle eller gøre noget sammen med andre. Igennem praksiseksempler fra projektet vil vi eksemplificere, hvordan kulturelt medborgerskab kan styrkes, når man anvender debat og dialog som metodiske greb.

Dialog fremmer kulturelt medborgerskab

Kulturelt medborgerskab er ikke bare noget, der opstår inde i os selv. Det er noget, vi udtrykker og udvikler med hinanden i dialogisk kommunikation. Centralt i forståelsen af begrebet kulturelt medborgerskab står at:

Borgere kan skabe betydning sammen med andre, så de bedre forstår sig selv og omverdenen og kan handle i forhold til det omgivende samfund.⁷

Ifølge S. Bodo, K. Gibbs og M. Sani tager begrebet om kulturelt medborgerskab udgangspunkt i nutiden, hvorfra det undersøger fortiden og forestiller sig fremtiden.⁸ Det vil sige, at museet hele tiden må være i dialog med sine aktuelle og potentielle gæster, sine medarbejdere, det samfund, det er en del af, samt dets interesser.⁹ Med andre ord, et museum, der ikke kun bygger sine værdier og sin formidling op omkring sin kulturarv og sine samlinger, men som først og fremmest ser på de potentialer, der skabes i dialog med borgerne omkring deres historier, ideer, følelser, indignation, motivation, vrede, drømme og håb.¹⁰ Kulturelt medborgerskab handler om menneskers forhold til og indflydelse på fællesskaber, og det kulturelle medborgerskab er afgørende for at styrke et demokrati, hvor borgere bidrager til, engagerer sig og tager medansvar for de demokratiske fællesskaber.¹¹ Helt grundlæggende anskuer vi kulturelt medborgerskab som en læreproces, hvor deltagelse, flerstemmighed og selvrefleksion kan være med til at skabe øget inklusion. Det er en anskuelse, som vi blandt andet henter fra den russiske sprog- og kulturteoretiker Mikhail Bakhtin, der fremhæver, at sandhed hverken skabes eller findes inde i det enkelte individ, men skabes i den dialogiske interaktion mellem mennesker, der kollektivt søger efter sandhed.¹²

---

7 Vores Museum 2020, s. 4.

8 Bodo, Gibbs og Sani 2009, s. 6-8.

9 Ibid, s. 6-8.

10 Ibid, s. 6-8.

11 Mouritsen 2015.

12 Bakhtin 1984.

Denne tilgang til erkendelse og læring hos det enkelte individ indskrives sig i en museologisk tradition, der kan karakteriseres som *New Museology* eller det postmoderne museum, der kom frem i slutningen af 1980'erne.¹³

New Museology reflects a greater awareness of the social and political role of museums and encompasses meaningful community participation in curatorial practices.¹⁴

Ifølge den toneangivende engelske museolog Eilean Hooper-Greenhill betød denne nye tilgang til museologien, at museerne måtte genfortolke både koncept, formål, politik og planer. Kort sagt måtte man ifølge Hooper-Greenhill redefinere måden, hvorpå museumsarbejde bedrives, og derigennem opnå en bedre forståelse for, hvem det museologiske arbejde henvender sig til. Denne refleksion medførte, at museums-gæsten som individ i højere grad kom på dagsordenen:

We are becoming more aware of the importance of the social context of museum visits, and of the fact that museum visitors do not become new-born beings as they] enter the museum. People come to museums carrying with them the rest of their lives, their own reasons for visiting and their specific prior experience.¹⁵

Der skete altså et skift i museologien fra, *hvordan* man laver museumsarbejde, til *hvorfor* man laver museumsarbejde. Først når man har svaret på hvorfor, kan man begynde at gentænke hvordan. Paradigmeskiftet til *New Museology* har et stærkt fokus på museers rolle i samfundet, hvor museet ansues som en demokratisk dannelsesinstitution, der skal sikre, at museer understøtter kulturelt medborgerskab gennem inkluderende og deltagende læreprocesser.¹⁶ Der har derfor været et stærkt fokus på, hvordan man kan engagere den enkelte borger og på, hvordan man kan designe, facilitere og evaluere deltagelsesprocesser og dermed blive klogere på, hvilken værdi deltagelsesprocesser kan skabe for både brugere og kulturinstitutionerne. Denne tilgang til museernes rolle i samfundet ses på kulturpolitisk niveau i rapporten *Reach Out!*, der blev udgivet af kulturministeriet for at sikre en mere systematisk vidensindsamling om nye brugergrupper, sådan at kulturinstitutionernes tilbud fortsat kunne opleves som relevante og tiltrække nye publikummer gennem brugerinddragelse og nye deltagelsesformater.¹⁷

---

13 Se bl.a. Vergo 1989; Bhatnagar 1999; McCall og Gray 2013; Ross 1994; Assuncao og Primo 2013.

14 Vollgraaff 2018, s. 374.

15 Hooper Greenhill 1995, s. 5.

16 Harris 2011, s. 9-11.

17 Haagen et al. 2008.

Hvornår er samtidsindsamling samfundsrelevant?

Et museum er i mange menneskers bevidsthed et sted, der viser livet i fortiden, hvad enten det er vores bedsteforældres tid, eller det er i stenalderen for tusindvis af år siden. Men museerne har også dokumenteret deres samtid næsten lige så længe, som de har eksisteret. Det, som i dag er Nationalmuseets Enhed for Nyere Tid og Verdens Kulturer, blev oprindeligt skabt som Dansk Folkemuseum i 1885. Bevæggrunden var dengang, at man ville sikre arven fra den traditionelle, danske landbrugs- og håndværkerkultur, som var under pres fra industrialiseringen.¹⁸ Derfor indsamlede man dragter, møbler og redskaber, som stadigvæk var i brug, for at sikre dem for fremtidens museumsgæster. Op gennem det 20. århundrede skiftede fokus til andre emner, men Nationalmuseet fortsatte med aktivt at indsamle genstande fra samtiden. Fra levemåder og kulturer, som var under afvikling, blev fokus i stigende grad rettet mod at dokumentere det levede liv i samtiden, såvel hverdagen som de usædvanlige begivenheder. Derfor iværksatte Nationalmuseet kampagnen *Skal det virkelig på museum?* i 1985 som en del af fejringen af 100-året for etableringen af netop Dansk Folkemuseum og et større udstillingsprojekt, der hed *Det er Danmark*. I 1985 blev formålet med kampagnen *Skal det virkelig på museum?* beskrevet således:

Kampagnens vigtigste mål var at gøre publikum opmærksom på, at nutiden eller samtiden er lige så vigtig at få dokumenteret som tidligere tider, og at hverdagsting har større værdi end unika og klenodier, når man vil søge at skildre almindelige menneskers dagligliv. Ideen var, at de besøgende skulle være aktivt med i indsamlingen, forstået således, at det blev lagt op til den enkelte at overveje, hvilke ting der hører med til billedet af vor tids samfund og mennesker, at låne eller forære os disse ting samt at være med til at udstille dem.¹⁹

Ligesom med indsamlings- og udstillingskampagnen i 1985 ville vi med *Din Ting – Vores Historie* have museets brugere – nye såvel som gamle – til at bidrage ved at overveje, hvilke ting der hører med til billedet af vores tid og samfund og have dem til at forstå, at hverdagsting kan være lige så betydningsfulde som kostbarheder. I 1985 skrev Nationalmuseets daværende museumsinspektør Birgitte Vorre om projektet *Skal det virkelig på museum?*, at det er museumsfolks vigtigste opgave at *beskrive* og *dokumentere* samfundsudviklingen.²⁰ Med indsamlings- og udstillingsprojektet *Din Ting – Vores Historie* fra 2017 ville vi ikke bare beskrive og dokumentere samfundsudviklingen, vi ville bruge samlingerne til at aktivere en samfundsdebat – om netop

---

18 Se bl.a. <https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/nyere-tid-og-verdens-kulturer/danmarks-nyere-tids-samling/historie/> (besøgt 14.09.2022).

19 Vorre 1985, s.182-183.

20 Vorre 1985, s. 192.

den samfundsudvikling i den nære fortid, som de fleste af os har været en del af, og som derfor definerer vores liv her og nu.

Indsamlings- og udstillingsprojektet *Din Ting – Vores Historie* var iværksat for at skabe en dialog med borgerne og var bl.a. skabt i forlængelse af Danmarks Radios stort anlagte tv-serie *Historien om Danmark*. Tanken med projektet var, at det skulle fungere som et appendiks til *Historien om Danmark*, der skulle servere Danmarks-historie på DR1 i weekendens bedste sendetid og gøre befolkningen nysgerrig på vores fælles historie. Baggrunden for dette samarbejde var den nationale kampagne *Historier om Danmark*, hvor Nationalmuseet sammen med Danmarks Radio, Slots- og Kulturstyrelsen og en række andre aktører i 2017 havde som overordnet formål i forlængelse af tv-serien at fremme en historieinteresse ved at intensivere og styrke formidlingen af Danmarkshistorien i hele landet til alle borgere over 6 år.²¹ Tv-seriens gennemgående fortæller var skuespilleren Lars Mikkelsen, der som fortæller tog seerne gennem 13.000 års Danmarkshistorie. Serien kom i ti afsnit, dramatiseret i billedskabende rekonstruktioner og båret igennem af kendte såvel som ukendte personer fra istiden og frem til år 2000. *Din Ting – Vores Historie* skulle tage fat dér, hvor tv-serien sluttede, for at skabe en national debat om, hvad der har formet Danmarkshistorien siden år 2000. Hvad skulle gemmes, og hvad skulle glemmes?²²

I modsætning til tv-serien ville vi ikke komme med en formet, fast og på forhånd kurateret fortælling. Vi ville have en fortælling, der var til debat og diskussion. Den måtte gerne blive en kamplads for meninger og værdier – for netop der, hvor historien vil os noget, der, hvor der er noget på spil, der bliver historien en aktiv ressource, som kan facilitere debat. Projektets sigte var altså ikke at komme med den store nationale fortælling om Danmarkshistorien 2000–2017, men at inspirere til deltagelse, indflydelse og dialog om denne del af historien.

De to indsamlingskampagner, der blev aktiveret med 32 års mellemrum, kan begge karakteriseres som samfundsrelevant samtidsindsamling, men hvor *Skal det virkelig på museum?* ville dokumentere, inddrage og beskrive, var det klare formål

---

21 "Historier om Danmark" blev støttet af Nordea fonden og opnåede en bred forankring i den danske museumsverden med deltagelse af 100 museer, 80 folkebiblioteker, 180 arkiver og en række foreninger og private virksomheder landet over. Se rapporten: https://slks.dk/omraader/kulturinstitutioner/museer/museumsmoeder-og-aktiviteter/historier-om-danmark-2017/evaluering/?fbclid=IwARORL_zDXH4wFOcchAXGsyRDOHW4nWYyF3THkRybuMqOL5z7MfVEfubKJuk. (besøgt 7.12.2022).

22 Under det meste af samarbejdet valgte DR at annoncere at serien skulle slutte i 2000. På et tidspunkt i processen traf DR en indholdsmæssig beslutning om i stedet at lade serien slutte i 1987. Det betød dog ikke noget for vores valg. Vi fastholdt at fokusere på tidsperioden 2000–2017.

med *Din Ting – Vores historie* også at opfordre til deltagelse i og dialog om et samfundsaktuelt projekt.²³

Museet i dialog

I efteråret 2017 opfordrede Nationalmuseet danskerne til at komme med deres eget bud på en genstand, som belyste store og små begivenheder i årene 2000 til 2017. En genstand, man selv rådede over, og som man var klar til at donere til museet. En genstand, der kædede en personlig oplevelse sammen med vores fælles historie. Var det salget af DONG, drivhuseffekten, bankpakker, udkantsdanmark, COP15, Muhammedkrisen, østarbejdere, rydningen af Jagtvej 69, forældreintra, ulve eller da fyrværkeri-fabrikken eksploderede i Seest, der skulle på museum? Eller var det samtalekøkkener, dræbersnegle, traktortræk, reality-tv, Pokemon Go, Camp Eden, angrebet på Krudttønden, euro-afstemningen, regnbuefamilier, lykkepiller, rumrejser eller den metroseksuelle mand, der skulle fortælles om, når de sidste 17 års Danmarkshistorie skulle på museum?

For at anspre så mange danskere som muligt til at bidrage med en privat og personlig genstand, der fortalte en del af vores fælles historie, iværksatte vi forskellige formidlingsinitiativer. Vi kontaktede diverse medier og lancerede en indsamlingskampagne på Facebook. Vi tog ligeledes rundt i landet hos fem forskellige brugergrupper, der var udvalgt på tværs af alder og geografi. Ved brug af workshops gik vi i dialog med dem om, hvordan genstande fra deres liv kunne være med til at formidle en del af vores fælles historie. Hovedfokus i indsamlingskampagnen blev dog lagt på Facebook, fordi det er en platform, hvor 75 procent af befolkningen var, en platform der lægger op til debat og dialog og en platform, hvor barrieren for at deltage og bidrage ikke var så høj, som hvis vi havde valgt selv at udvikle og finansiere en platform eller webside, hvor man kunne deltage og bidrage med sin genstand.

---

23 I artiklen *Nu bliver flygtningene historie: Nationalmuseet snart klar med ny udstilling* af Signe Bjerre og Rikke Caroline Carlsen argumenterer professor Dr. Phil. Kirsten Drotner for, at der i disse år er en international tendens til, at museer i stigende grad definerer sig selv ved at bruge deres samlinger som et middel til at give borgerne en anderledes viden om samfundet og som katalysator for at sætte processor i gang, der rækker ud over selve museumsbesøget. <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/nu-bliver-flygtningene-historie-nationalmuseet-snart-klar-med-ny-udstilling> (besøgt 14.09.22) En tendens man ligeledes ser i artiklen *In an Era of Strife, Museums Collect History as It Happens* af Graham Bowley, hvor der argumenteres for værdien af at lave samtidsindsamling i forbindelse med aktuelle begivenheder som ”Black Lives Matter” demonstrationer i USA, hvor de indsamlede genstande herfra kan være med til at skabe og facilitere samfundsdebatter om race og identitet i et opsplittet Amerika. <https://www.nytimes.com/2017/10/01/arts/design/african-american-museum-collects-charlottesville-artifacts.html>. (besøgt 01.07.22).

Den flerstrengede involveringsstrategi skulle øge repræsentativiteten blandt de deltagende i projektet ud fra antagelser om, at nye brugergrupper bedst nås, når man udvider kredsen af personer, der rent faktisk deltager i produktionen af viden og formidling på museet. Derudover skulle inddragelsen både ske digitalt og gennem det fysiske møde. Vi tilrettelagde således indsamlingsstrategien og inddragelsen ud fra pointen om, at museumsoplevelsen i dag kan ske, hvor som helst og når som helst med fremkomsten af sociale medier. Gennem de sidste 10 år er der opstået et nyt mulighedsfelt for museer i forhold til deres kommunikative og formidlingsmæssige processer med fremkomsten af sociale medier, men deres voksende popularitet stiller også højere krav til museernes tilstedeværelse på sociale medier og brugen af dem som kommunikative platforme.²⁴ Ifølge professorerne Kirsten Drotner og Kim Schrøder skaber sociale medier nye relationer mellem brugere og museer, fordi det per se er et dialogisk medie, der skaber grobund for, at museerne gentænker, hvad de kommunikerer, til hvem de kommunikerer, hvor og hvornår deres kommunikation sker, og ikke mindst hvad formålet med deres kommunikation er. En af de klare fordele ved museers brug af sociale medier er, at de kan hjælpe museerne med at pleje forholdet til deres brugere i forhold til engagement, fællesskab og læring uden for det fysiske museum:

Social media hold tremendous promise for museums in advancing visitor involvement and in forging engagement for potential visitors and society at large. Equally, these services offer their users new means of interaction, participation and networking with particular museums when and where users wish.²⁵

Dette oplevede vi, da projektet i forskellige sammenhænge blev et mulighedsrum, hvor folk delte og interagerede med både museet og andre brugere. Dermed bekræftedes Drotner og Schrøders påpegning af, at museumsbrugere i dag engageres ved at skabe og dele et projekt både i museets fysiske og digitale rum. I den til formålet oprettede facebookgruppe *Din Ting – Vores Historie*, der var en del af Nationalmuseets Facebook-konto, delte folk personlige historier med hinanden og museet. Som for eksempel denne bruger, der valgte at indstille en æske med lykkepiller eller antidepressiv medicin med følgende begrundelse:

Efter langvarig stressbelastning, opsigelse fra min stilling, arbejdsskadesag, samtaler på arbejdsmedicinsk klinik og speciallæge-vurdering, måtte jeg bide i det sure æble: for at bryde den nedadgående spiral og få ro på et overbelastet system, tog jeg imod den antidepressive medicin. Stress og depression er ikke umiddelbart synlig for andre, men vi er mange som har fået angst, kognitive

---

24 Drotner et al. 2019.

25 Drotner og Schrøder 2013, s. 5-6.

Illu. 1. Lykkepillerne der blev indstillet til udstillingen. Foto: Roberto Fortuna 2017.

vanskeligheder, støjfølsomhed osv. Der har vist aldrig, i historien, været så mange mennesker med stress og depressioner. Stress er vor tids pest!²⁶

Netop begrundelsen og koblingen af den private og fælles historie viser, at Nationalmuseets sociale medieplatform kan blive en platform, der inviterer til og skaber dialog om samfundsaktuelle emner som anført af Drotner og Schrøder. Netop denne æske med lykkepiller understreger, at den deltagende ønskede at skabe større opmærksomhed omkring problemet med lykkepiller og stigningen i psykiske lidelser i Danmark. Lykkepillerne blev udvalgt til udstillingen sammen med den deltagendes begrundelse som skitseret i citatet ovenfor. Ved på den måde at synliggøre den deltagendes motivation, skaber man også en dialog, der styrker kulturelt medborgerskab, fordi citatet øger de deltagendes forståelse for andres motivation for at deltage. I dag arbejder mange kulturinstitutioner med dialogen som et redskab til at fremme kulturelt medborgerskab.²⁷ Det kan være i dialogen med publikum eller museets værker, genstande eller billeder. Målet med dialogen er ikke nødvendigvis at nå til enighed, men at skabe et rum, hvor der er plads til at være enige om at være uenige og dermed skabe en bedre forståelse for hinandens synspunkter.

For at aktivere en samfundsdebat producerede vi forskellige små kampagnevideoer, der skulle anspore folk til at gå ind og deltage i debatten og dialogen om, hvilke genstande der repræsenterede den nyeste Danmarkshistorie. Det gjorde vi ved at bruge genstande fra vores samling, som flere nok ville have følelser, holdninger og meninger omkring. Som eksempler kan nævnes de smykker, der af borgere blev indleveret til integrationsministeren som protest imod den omdiskuterede smykkelov, døren fra attentatet på Krudttønden, ambassadeskiltet, der blev brændt i forbindelse

26 Bidragsydernes begrundelse for indstillingen af lykkepiller på Facebook i gruppen *Din ting – Vores historie*. Giveren har ønsket at være anonym. <https://www.facebook.com/events/1077293762373087/> (besøgt 03.06.22).

27 Drotner 2017, s 148-149.

med Muhammedkrisen, og en brosten fra rydningen af ungdomshuset på Jagtvej 69.²⁸ Formålet med videoerne var at understøtte vores museologiske pointe om, at et museums relevans og betydning ikke kun findes i museets genstandsfelt og samlinger, men også i høj grad må anskues ud fra de dialoger, refleksioner og betydninger som genstanden er en del af, fordi det skaber plads til en flerstemmig fortælling og værdimæssig diskussion af en fælles kulturarv, der understøtter kulturelt medborgerskab.²⁹

For eksempel spurgte vi i videoen om en brosten fra gadekampene ved Jagtvej 69 var den rigtige genstand til at fortælle om rydningen af Ungdomshuset i 2007, eller om det hellere skulle have været den politihjelm, som blev ramt af brostenen? Vi spurgte også feministen og debattøren Emma Holten, om hun ville indstille de underbukser, hun havde på i forbindelse med et fotoprojekt, hun lavede efter at være blevet udsat for hævnporno i 2011. Her blev nøgenbilleder af hende delt på internettet uden hendes tilladelse. Tre år senere lavede hun et fotoprojekt i samarbejde med Cecilie Bødker, hvor hun, som et modangreb, lod sig fotografere kun iført de omtalte underbukser for at tage kontrollen over sin egen krop tilbage. På Nationalmuseets Facebookside affødte det en større debat om, hvorvidt et par underbukser kan opfattes som en del af Danmarkshistorien, og om det overhovedet var relevant, at de kom på museum. Opslaget fik mange til at reagere både med positive og negative kommentarer. Opslaget på Facebook blev samtidig vinklet ret skarpt for at skabe engagement og dialog, og museet formåede ikke at kommunikere tydeligt nok ud, at det var på vores opfordring, at Emma Holten (sammen med en række andre kendte danskere) var blevet opfordret af museet til at indstille genstande for at skabe synlighed om indsamlingskampagnen. Tværtimod blev opslaget nærmest vinklet som om, at Emma Holten selv havde ønsket at indstille underbukserne. Emma Holten var jo sådan set bare vendt tilbage på vores henvendelse om at indstille en aktivistisk genstand fra hendes liv, som vi mente var et godt eksempel på et aktuelt fænomen og tendens fra vores tid, nemlig digitale krænkelse og hævnporno.

Som museumsansatte kommunikerer vi normalt primært med en målgruppe, som i forvejen har valgt os til, men med dette projekt nåede vi bredere ud, og i denne sammenhæng blev museet en arena for både meninger om og forhandlinger om, hvad museet er og skal være. Nogle brugere mente, at museer stadig som udgangspunkt skal vise kostbarheder i stedet for hverdagsliv. Andre drejede debatten over til at være for og imod feminisme, og for og imod Emma Holten som person, i stedet for en debat om, hvorvidt Emma Holtens underbukser fortalte et vigtigt stykke Dan-

---

28 I artiklen *Harry Potter og NemID: Se hvad Nationalmuseet har udvalgt til ny udstilling om nutiden* af Laura Kirkebæk-Johansson udtaler seniorforsker Lars K. Christensen der var med til at lave udstillingen om projektet, at "Det handler om at finde de genstande der giver forbindelse mellem hverdagsliv, vores egen levede hverdagshistorie og vores store fælles historie. Artiklen har også en oversigt over alle de 30 genstande der kom med i udstillingen: <https://www.dr.dk/historie/danmarkshistorien/harry-potter-og-nemid-se-hvad-nationalmuseet-har-udvalgt-til-ny> (besøgt 14.09.22).

29 Bodo, Gibbs og Sani 2009.

markshistorie som eksempel på hævnporno, digitale krænkelser og nyere tids femi-nisme, som jo var den debat og dialog som vi gerne ville etablere.

Meningsudvekslingen og holdningstilkendegivelsen, som fulgte i kølvandet på dette opslag, krævede en medarbejders opmærksomhed på sociale medier i mange af døgnets timer og selv det var ikke tilstrækkeligt i forhold til ondsindede kommentarer. Vi underkendte uden tvivl debatten og dens omfang. Pludselig gik det meget stærkt og vi lykkedes ikke med at etablere en ordentlig dialog i projektgruppen om hvordan vi skulle takle og styre kommunikationen heromkring, fordi det pludselig gik så stærkt og var uventet. På den ene side var der hensynet til Emma Holten, der havde sagt ja til vores henvendelse om at indstille sine underbukser og indvilget i at deltage i projektet, men som ikke havde sagt ja til personligt at være genstand for debat på museets facebookside. På den anden side var der hensynet til også at formidle den hårde tone på nettet, der i sig selv er et fænomen, som vi har været vidne til særligt i de senere år med såkaldte internetkrigere, og som dermed også har været en del af samfundsudviklingen i den periode, som udstillingen dækkede.

Men forløbet viste også, at den debat og dialog, som var en del af projektets formål, indebærer, at museet må give afkald på en del af sin projektstyring. Man kan ikke både invitere til debat og samtidig ville styre, hvad folk siger – og hvordan de siger det. Men når debatten og dialogen er en del af projektets målsætning om at styrke det kulturelle medborgerskab, har museet også et ansvar for, at også denne del af projektet bidrager ”til at perspektivere den aktuelle samfundsudvikling og -debat”, som der står i bemærkningerne til museumsloven.

En vigtig læring og erfaring som vi har taget med os fra dette forløb, er at vi som museumsansatte skal være langt bedre forberedt på, hvordan vi forholder os til emner, som kan virke provokerende, være debatskabende, eller som kan få folk til at reagere med kraftige meninger, fordi vi har et helt særligt etisk ansvar over for mennesker, hvis personlige genstande og fortællinger, vi inddrager i vores formidling. Når man har med nulevende menneskers genstande og fortællinger at gøre, skal vi være særligt opmærksomme på, hvordan vi inddrager og fortolker deres historie, og på at vi har et ansvar for at inddrage dem løbende i vores overvejelser om, hvordan vi ønsker at formidle deres historie. Den dialog fik vi på ingen måde etableret ordentligt med Emma Holten, fordi debatten pludselig blussede op, og fordi dialogen med hende blev taget af flere af vores medarbejdere og blev alt for forhastet. Det resulterede i, at hun af forståelige årsager valgte at trække sig fra projektet.

Vi anbefaler derfor fremadrettet, at når man laver brugerinddragelse, der vil være aktuel og debatskabende, er det enormt afgørende, at man afsætter de nødvendige ressourcer i projektet til at sikre en ordentlig og kontinuerlig dialog med de involverede. Fordi det er sårbart, og fordi der kan være meget på spil, når man skal stille sig frem og være genstand for debat i nogle andres fortællinger.

Museet som arena for samfundsaktuelle debatter?

Indsamlingskampagnen skulle bidrage med genstande til særudstillingen *Din Ting – Vores Historie*. Gennem 30 genstande skulle udstillingen vise, hvad der fra museets og de bidragende borgeres perspektiv havde haft betydning for de sidste 17 års Danmarkshistorie. 15 bud fra museets samlinger og 15 bud fra befolkningen skulle danne rammen om den fysiske udstilling.³⁰ De 15 genstande fra befolkningen blev udvalgt af en jury på 9 medlemmer, der dels bestod af fagfolk, dels af samfundsdebattører og meningsdannere, der repræsenterede en stemme eller tendens fra de sidste 17 års Danmarkshistorie.³¹ Til juryarrangementet deltog 250 publikummer, som var med til vejledende afstemninger for eller imod valget af en bestemt genstand. Når juryen var i tvivl eller ikke kunne blive enig, kunne publikum stemme ved hjælp af røde og grønne sedler, men i sidste ende var det juryens vurdering, hvilke genstande der blev udvalgt.

De 30 udvalgte genstande skulle ikke danne rammen om én national fortælling om, hvad der har formet os som nation, men i stedet vise, at historie er fortolkning, og at processen med at debattere, hvad der skal gemmes, og hvad der skal glemmes, er lige så vigtig som en allerede fastlagt og kurateret fortælling. Denne tilgang lå i forlængelse af Nationalmuseets permanente udstilling *Danmarkshistorier 1660-2000*, der tilsvarende forsøger at præsentere en mangfoldighed af historier snarere end én samlet Danmarkshistorie.

Museer har aldrig været neutrale objektive vidensinstitutioner, men er derimod institutioner indlejret i komplekse politiske processer, og det samfund, de er en del af (herunder det perspektiv brugerne fortolker deres fortællinger ud fra). Og professor og lektorer i museologi Simon Knell, Suzanne Macleod og Sheila Watson pointerer, at museer altid må analyseres og anskues som foranderlige og komplekse entiteter, der er indlejret i kulturpolitiske krav og processer.³² Udstillingen *Din Ting – Vores Historie* må derfor forstås i relation til kulturpolitiske krav om en mere mangfoldig publikumssammensætning, og i relation til en museumslov, der har fået et større fokus på

30 I udvælgelsen af de 30 genstande lod vi os inspirere af Arbejdermuseets arbejde med udstillingen *Uhørt Ungdom*, der udviklede det metodiske greb ”*directors cut* og *audience choice*” til at vise, at historie er fortolkning. Her bad man både museets forskere og formidlere og unge fra hele landet om at komme med bud på, hvad der var demokratiske kronjuveler for dem. Se bl.a. <http://www.formidlingsnet.dk/program-5x7/> (besøgt 04.04.22).

31 I juryen sad komiker Frank Hvam, iværksætter Birgitte Aaby, livstilstekspert Anne Glad, tv-vært Søren Ryge Petersen, mellemøstkorespondent Puk Damgaard, debattør Jakob Mathiasen, seniorforsker Lars K. Christensen fra Nationalmuseet, direktør på Museum Lolland-Falster Ulla Schaltz og direktør på Nationalmuseet Rane Willerslev.

32 Knell, Macleod og Watson 2007. I forbindelse med oplæg på Nyere Tids årsmøde med titlen ”Museers rolle i det 21. århundrede – Platforme for debat eller dagsordensættende?” påpegede Flemming Just (direktør på Sydvestjyske Museer), hvordan museers hovedopgave har skiftet karakter, hvor fokus blandt museer er skiftet fra primært at beskæftige sig med kulturarvsforvaltning og læring og formidling i 1970’erne, imod oplevelser i 2000’erne, til i dag, hvor vi ser en tendens til, at flere og flere museer påtager sig et samfundsansvar ved at gå ind i og ville facilitere aktuelle emner i samfundet.

at styrke kulturelt medborgerskab. Projektet skal dermed forstås som en del af en bestemt kulturpolitisk agenda og den dermed forbundne strategiske målsætning om ”at gøre Nationalmuseet til en søjle i danskernes bevidsthed igen”, som museets direktør proklamerede kort tid efter sin tiltrædelse.³³ En målsætning, der udsprang af, at der i 2016 blev gennemført en større landsdækkende undersøgelse af Nationalmuseets ikke-brugere, hvoraf det fremgik, at 56% af danskerne mente, at Nationalmuseet stod på en kedelighedsplatform, at museet manglede kant og relevans, og at de ikke havde tænkt sig at besøge Nationalmuseet de næste ti år.³⁴ Rapporten indeholdt tilbagemeldinger fra ikke-brugerne om, at:

Nationalmuseet burde udstille de værdier, der ikke kan puttes i montrer [og] ikke være et arkiv til fortiden, men en dynamisk kommentar til nutiden.³⁵

Netop sådanne udsagn underbygger den strategiske målsætning og ambition om ikke kun at være *noget om noget*, men også at ville være *noget for nogen*. Et perspektiv som journalisten Marie Carsten Pedersen deler i sin anmeldelse af udstillingen:

Museerne nægter at samle støv. De vil os noget. Museerne har fundet deres ben i både oplevelsesøkonomien og det digitale univers, og de er blevet gode til det, de gør: til at være museer i tiden. Nationalmuseets kommende udstilling [*Din Ting – Vores Historie*] er et lille udtryk for det: Museerne er klar til at påtage sig nogen af de store opgaver, som vores samfund sukker efter, at nogen vil gå ind i nu. De vil være relevante, i den offentlige samtale, de vil facilitere debatter om identitet og ideer, de vil skabe rammer for fællesskab, indsigt, nuancer, forståelse og fordybelse, der kan blive en modvægt til tidens fragmentering, fordomme og fordummende sort/hvid strømninger. De ved, at ”plejer” ikke duer. At de skal tænke netop visionært.³⁶

I det følgende vil vi uddybe den læring, de udfordringer og det mulighedsrum, der opstod i vores museumsrum om emner i den offentlige samtale, som er følelsesladede,

33 Willerslev 2018, s.10 og 16.

34 Nationalmuseet fik i 2016 udarbejdet en omfattende ikke-bruger undersøgelse, hvor et repræsentativt udsnit af befolkningen blev spurgt indgående til deres kendskab til og brug af Nationalmuseet. Undersøgelsen viste, at 43 % af danskerne ikke har været på Nationalmuseet København inden for de seneste 10 år, fordi de forbinder det med noget kedeligt og støvet, og 61% angav, at de ikke ville besøge Nationalmuseet inden for det næste år.

35 Citatet kommer fra afslutningsrapporten fra ikke-bruger-undersøgelsen. Rapportens resultater er kun delt med medarbejdere på Nationalmuseet. Hvis du vil du have yderligere informationer om ikke-brugerundersøgelsen, så kontakt Mette Byriel-Thygesen på mbt@natmus.dk.

36 Citatet kommer fra den artikel, som Marie Carsten Pedersen skrev, om *Din Ting – Vores Historie: Vil vi have bedre museer? Så er vi nødt til at holde op med kun at tale om deres økonomi* <https://www.zetland.dk/historie/se2EXa0Z-aoV3ME1j-f3c41> (besøgt 14.02.22).

aktuelle og politisk potente, og hvordan vi dermed forsøgte at udstille værdier, der ikke kan puttes i en montre.

Konfliktfyldte samlinger og oprørske objekter

Under juryarrangementet i forbindelse med udstillingen opstod der en debat om, hvordan man kan udstille Muhammedkrisen. I 2006 trykte Jyllands-Posten en række karikaturtegninger af profeten Muhammed. Avisen ville vise, at i Danmark må man tåle "hån, spot og latterliggørelse" – også af religion. Det hører med til ytringsfriheden. Men for nogle muslimer var det for grov en provokation. Demonstrationer og boykot af Danmark fulgte i en række muslimske lande. I Damaskus forsøgte vrede demonstranter at sætte ild til den danske ambassade. Ambassadens skilt blev revet ned og forsvandt. Senere dukkede det dog op igen bragt til Danmark af en syrisk ungdomsorganisation, som ønskede at lægge afstand til de voldelige protester. Det skilt indgik på forhånd i udstillingen, som en af de genstande, museet havde valgt som kendetegnende for perioden. Skiltet var, i modsætning til tegningerne, ikke valgt som symbol på provokation, men derimod som symbol og eksempel på de konsekvenser, Muhammedkrisen havde for Danmark, både de internationale konsekvenser for handel og i særlig grad vores omdømme i Mellemøsten. Museet ville netop udstille *Muhammedkrisen* og ikke *Muhammedtegningerne*. Men da en borger havde indstillet en kop fra Trykkefrihedsselskabet med en af karikaturtegningerne trykt på, blev det diskuteret, om denne kop, som symbol for tegningerne, burde indgå i udstillingen. Som jurymedlem og komiker Frank Hvam sagde:

Man kan mene om de tegninger hvad man vil, men under alle omstændigheder gav det anledning til en meget spændende og frugtbar diskussion om ytringsfrihed – en diskussion, som vi jo slet ikke er færdige med. Jeg er godt klar over, at der er mange der blev kede af tegningerne, men der er fandeme også nogle bladtegnere og journalister, der har haft helt uacceptabelt store problemer og vanskeligheder på bagkant.³⁷

Lektor i museumsstudier Bernadette Lynch har ud fra begrebet "Contested Collection"³⁸ arbejdet med, hvordan konfliktfyldte og problematiske objekter og samlinger kan være med til at facilitere demokratiske samtaler, og hun ser netop debatten om disse "Contested Collections" som en styrke for den demokratiske samtale.³⁹ Eksemplet omkring koppen med karikaturtegningen viser, at når man åbner og giver plads til forskellige synspunkter, så opstår der en demokratisk dialog og en øget deltagelse i

---

37 Citat af Frank Hvam under juryarrangement i august 2017.

38 Lynch og Alberti 2010, s. 16.

39 Lynch og Alberti 2010, s. 16.

debatten om samfundsaktuelle tematikker. Hensigten her var ikke at fremme konflikt, men heller ikke at undgå den. En proces, der ifølge Lynch øger deltagelsen på museerne og styrker den enkeltes kulturelle medborgerskab.⁴⁰ Som museumsansatte var det vigtigt for os at holde fast i vores oprindelige ønske om at illustrere *krisen* og ikke de *tegninger*, der gav anledning til den, men ved at invitere publikum og jury med ind i det museale rum, opstod der gode debatter og dialoger om, hvordan vi bedst formidler samtiden på museet. Også den del af samtiden, der knytter sig til genstande, der som koppen med karikaturtegningen kan betegnes som "Contested Collection", fordi netop karikaturtegningen er infiltreret i et væld af politiske og værdiladede holdninger og potentielt meget ophedede diskussioner.⁴¹

Bernadette Lynch har i udviklingen af begrebet "Contested Collection" ladet sig inspirere af den belgiske filosof og politolog Chantal Mouffe, der grundlæggende mener, at politik handler om konflikt, og at det i politik gælder om at udvide demokratiet ved at skabe begejstring og bevæge folk. Hun argumenterer for, at politik ikke må rationaliseres eller moraliseres, men at følelser, ideer og holdninger i stedet skal være drivkraften bag de politiske processer.⁴²

Når Lynch fører Mouffes teser om den demokratiske samtales potentialer med over i det museale rum, bliver det tydeligt, at "Contested Collections" kan bruges til at skabe kollektive former for identifikation omkring demokratiske mål og spørgsmål i samfundet. Lynch viser netop, hvordan begrebet "Contested Collections" kan udvide det kulturelle medborgerskab hos den enkelte, fordi begrebet kan bruges til at mobilisere brugernes holdninger, meninger og følelser og skabe et mulighedsrum, hvor der ikke findes en rationel logisk forklaring eller sandhed.⁴³

Et andet godt eksempel er døren fra attentatet ved Krudttønden. Den skabte en del debat på Nationalmuseets facebookside. Den 14. februar 2015 begik Omar Abdel Hamid El-Hussein et attentat ved Krudttønden i København. Det er efterfølgende blevet omtalt som terrorangrebet i København.⁴⁴ I den forbindelse indsamlede Nationalmuseet glasdøren fra Krudttønden med skudhuller samt tegninger, stearinlys og billeder fra befolkningen lagt i dagene efter attentatet, der kostede den 55-årige danske filminstruktør Finn Nørgård livet. En genstand vi havde valgt fra samlingen for at formidle en vigtig begivenhed fra de sidste 17 års Danmarkshistorie. Døren var desuden blandt de genstande, vi valgte at lave en kampagnevideo om, som vi delte på vores sociale medieplatforme. I den forbindelse skrev en kvinde, at hun mente, det var for tidligt at udstille artefakter fra attentatet:

---

40 Lynch 2013, s. 4.

41 Se fx <https://jyllands-posten.dk/kultur/ECE3893835/Svenske-Muhammed-tegninger-stoppet/> (besøgt 10.12.2022).

42 Mouffe 2003 s. 5-9.

43 Lynch 2013.

44 Se bl.a. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/fire-aar-siden-terrorangrebet-i-koebenhavn-det-skete-der-14-februar-2015> (besøgt 19.12.2022).

Illu. 2&3. Juryudvælgelse af befolkningens genstande. Foto: Benjamin Hesselholdt 2017.

Jeg bliver provokeret over at I vil udstille denne begivenhed. Det er kun to år siden en familie mistede én de holdt meget af. Et rigtigt menneske som gjorde sit arbejde og derfor mistede livet. Det burde man respektere...⁴⁵

En anden kvinde mente derimod, at det var vigtigt at erindre begivenheden:

Jeg synes det er væsentligt at vi taler om terror, og forsøger at række bagud og hjælpe hinanden. Begivenhederne ved Krudttønden og Krystalgade er vigtige at erindre i den sammenhæng, og det kan man netop gøre ved en respektfuld udstilling.⁴⁶

45 Citatet stammer fra en af de brugere, der interagerede med os i facebookgruppen *Din Ting – Vores Historie*. <https://www.facebook.com/events/1077293762373087/> (besøgt 03.06.22).

46 Citatet stammer fra en af de brugere, der interagerede med os i facebookgruppen *Din Ting – Vores Historie*. <https://www.facebook.com/events/1077293762373087/> (besøgt 03.06.22).

Illu. 4. Her ses døren fra Krudttønden, som museet valgte at udstille sammen med breve, lys, tegninger m.m. Foto: Roberto Fortuna 2017.

Begge kommentarer blev inddraget i formidlingen af genstanden i udstillingen. Ikke bare brugernes indstillede genstande, men også deres kommentarer og debatten omkring genstandene var nemlig en vigtig del af formidlingsprojektet og blev derfor integreret i udstillingens design, formidling og tekster. Det kuratoriske valg, der lå til grund herfor, handlede om at skabe kollektive former for identifikation omkring demokratiske spørgsmål i samfundet. Det understreger museologen Nina Simons pointe om at gøre museer til oplevelsesrum, hvor brugerne kan *skabe, dele* og *mødes* omkring kulturhistoriske oplevelser.⁴⁷ Med *skabe* mener hun, at de besøgende bidrager med deres egne idéer, objekter og kreative udfoldelser til institutionen og andre besøgende. Med *dele* refererer hun til, at folk diskuterer oplevelsen, tager den med hjem og videreformidler, hvad de har set og gjort under besøget. Med *at mødes* mener Simon, at de besøgende socialiserer med andre folk, det være sig andre besøgende eller personale, som de deler museumsoplevelsen med.⁴⁸ Resultatet blev en udstilling, hvor der blev inviteret til både "Contestation and collaborative activity"⁴⁹ ved at inddrage brugernes ord, holdninger, følelser og beskrivelser i udstillingsteksterne. Netop eksemplet fra Krudttønden illustrerer, at det er komplekst og følelsesladet at udstille samtidshistorien, fordi den er så tæt på levet liv og følelsesmæssige oplevelser, men også at genstande har et enormt vigtigt demokratisk potentiale til at skabe rum for en politiske kultur der er præget af holdninger, konflikter og følelser.⁵⁰

47 Simon 2010 og 2016.

48 Simon 2010, s. ii.

49 Lynch og Alberti 2010, s. 16.

50 Mouffe 2003, s. 5-9.

Selvom vi involverede og opfordrede befolkningen til deltagelse og samfundsdebat med forskellige formidlingsgreb, var projektet *Din Ting – Vores Historie* en styret proces fra Nationalmuseets side, forstået på den måde, at det var museet som institution, der tilrettelagde kampagnen og udvalgte en jury bestående af fagfolk, meningsdannere, samfundsdebattører og talerør for perioden 2000-2017. Det var samtidig os som kuratorer, der besluttede, hvordan brugernes og juryens perspektiver og stemmer skulle indgå i den endelige udstilling. På den ene side inviterede vi således brugerne til at gå i dialog med os, dele deres historier og være med til at skabe en sammensat og flerstemmig fortælling om vores nyeste Danmarkshistorie, mens vi på den anden side ikke var ude på at udstille en bestemt gruppes syn på den nyere Danmarkshistorie. Allerhelst ønskede vi at skabe en udstilling, hvor så mange forskellige stemmer som overhovedet muligt kom til orde. De brugere, der havde indsendt genstande til os, var dem, der bedst vidste, hvad deres ting betød i deres eget liv, mens det måtte være museet, der – under inddragelse af juryens synspunkter – vurderede, hvor meget tingen kunne sige om vores fælles historie.

Konklusion

Samlet set vil vi med denne artikel argumentere for, at betydningskonstruktioner sker i en flerstrengt dialog, og at dialogen i det museale rum kan udvikle kulturelt medborgerskab hos den enkelte og inspirere til, at borgerne kan forstå sig selv og det samfund, vi deler, på nye måder. Med eksempler fra Nationalmuseets projekt *Din Ting – Vores Historie* har vi vist, hvordan dialog er et helt centralt metodisk greb til at åbne museets rum (både det fysiske og det digitale) for flere i en proces, der kan medvirke til at styrke kulturelt medborgerskab. I artiklen har vi ligeledes argumenteret for, at begrebet omkring kulturelt medborgerskab lægger vægt på, at kulturelle aktiviteter og udtryk er afgørende for, at vi kan erkende og anerkende også det, vi ikke umiddelbart forstår, og at erkendelse og anerkendelse er processer, vi udvikler og udtrykker med hinanden, ikke inde i os selv.

Med projektet *Din Ting – Vores Historie* underbygger vi således pointen om, hvordan museer og kulturinstitutioner fortsat kan være med til at spille en vigtig rolle for den demokratiske dannelse og identitetsskabelse. En af artiklens hovedpåstande har været at understrege, hvordan arbejdet med at styrke kulturelt medborgerskab hos den enkelte også kan understøtte kulturpolitiske krav om en mere mangfoldig publikumssammensætning på museerne. Det har vi vist med projektet *Din Ting – Vores Historie*, der var en katalysator for dialog om samfundsaktuelle emner, hvor indsamlingsperspektivet rakte ud over museumsbesøget og gav plads til en mere mangfoldig publikumssammensætning, hvor både aktuelle og potentielle gæster kunne indgå i dialog om samfundsrelevante emner og tematikker. Med andre ord et projekt, der ikke kun har været bygget op omkring museets samlinger, men som først og frem-

mest har vist de potentialer, der skabes i dialogen med borgerne omkring deres historier, ideer, følelser, indignation, motivation, vrede, drømme og håb, som fremført af Bodo, Gibbs og Sani.

Indsamlingskampagnen ansporede til nogle vigtige samtaler om fællesskaber, ideer og identitet, en rolle museerne også skal påtage sig. *Din Ting – Vores Historie* havde netop til hensigt at være et projekt, der diskuterede de værdier, der ikke kan puttes i en montre og være en dynamisk kommentar til nutiden. Samlet set viser eksempelstudiet i artiklen det potentiale museer har til at indgå i den demokratiske samtale og udvikle kulturelt medborgerskab hos den enkelte, hvis vi som museer bliver endnu bedre til ikke kun at dele viden, men også at skabe rum for inddragelse, dialog, debat og ikke mindst inkluderende læreprocesser. Vi anbefaler derfor, at museerne finder en vej for deres kommunikation, der også vægter dialog og relationer og ikke primært sigter efter branding og besøgstal.

Litteraturliste

- Assuncao, Paula og Primo, Judite 2013: *To understand New Museology in the XXI Century*.
CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Bhatnagar, Anupama 1999: *Museum, Museology and New Museology*. South Asia Books
- Drotner, Kirsten 2017: *Our Museum. Studying museum communication for citizen engagement*. Nordisk Museologi No. 2. S. 148-155. DOI: doi.org/10.5617/nm.6353
- Drotner, Kirsten; Dziekan, Vience; Parry, Roos og Schröder, Kim 2019: *The Routledge Handbook of Museums, Media and Communication*. Routledge, New York.
- Drotner, Kirsten og Schröder, Kim 2013: *Museum Communication and Social Media – The connected museum*. Taylor and Francis, New York.
- Falk, John 2009: *Identity and the Museum Visitor Experience*. Left Coast Press, Inc, California.
- Haagen, Julie; Arffmann, Maya; Buchter Mikkel m.fl. 2008: *“REACH OUT! – Inspiration til brugerinddragelse og innovation i kulturens verden.”*
Kulturministeriet.
- Hansen, Louise Ejegod 2011: *Hvad er publikumsudvikling?*. Scenekunstnetværket Region Midtjylland.
- Harris, Jenifer 2011: *“Dialogism and the visitor experience”*. *THE DIALOG MUSEUM AND THE VISITOR EXPERIENCE*. ICOFOM Study Series – ISS 40, s. 9-11. https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOFOM_ISS_40-41143.pdf
- Hein, George E. 1998: *Learning in the Museum*. Routledge, London.
- Hooper-Greenhill, Eilean 1995: *Museum, media, message*. Routledge, London.

- Kawashima, Nobuko 2000: *Beyond the division of attenders vs. non-attenders: a study into audience development in policy and practice*. Coventry: Centre for Cultural Policy Studies. University of Warwick. http://www2.warwick.ac.uk/fac/arts/theatre_s/cp/publications/centrepub_s/
- Knell, Simon J.; MacLeod, Suzanne og Watson, Sheila 2009: *Museum revolutions: How museums change and are changed*. London Routledge.
- Lindelof, Anja Møller 2014: *Publikumsudvikling – strategier for inddragelse eller institutionel udvikling?*. Kultur & Klasse, Vol. 43 (118), s. 69 – 86. DOI: 10.7146/kok.v42i118.19836
- Lynch, Bernadette T. og Alberti, Samuel J.M.M. 2010: "Legacies of prejudice: Racism, co-production and radical trust in the museum". *Museum Management and Curatorship*. Routledge 25:1, s. 13-35. DOI: 10.1080/09647770903529061
- Lynch, Bernadette T. 2013: "Reflective debate, radical transparency and trust in the museum". *Museum Management and Curatorship*. Routledge. 28:1, s. 1-13. DOI:10.1080/09647775.2012.754631
- McCall, Vikki og Gray, Clive 2014: "Museums and the "New museology": theory, practice and organizational change". *Museum Management and Curatorship*. Routledge Vol. 29:1, s. 19-35. DOI: 10.1080/09647775.2013.869852
- Mikhail M. Bakhtin 1984: *Problems of Dostoevsky's Poetics*. University of Minnesota Press.
- Mouritsen, Per 2015: *En plads i verden. Det moderne medborgerskab*. Gyldendal.
- Mouffe, Chantal 2003: "Politics and passions: The stakes of democracy". *Distinktion (Aarhus)* 7, S. 119–127.
- Ross, Max 2004: "Interpreting the New Museology". *Museum and society*. University of Liecester open Journals, 2004:2, s. 84-103. DOI: 10.29311/mas.v2i2.43
- Simon, Nina 2010: *The Participatory Museum*. Santa Cruz: Museum 2.0.
- Simon, Nina 2016: *The Art of Relevance*. Santa Cruz: Museum 2.0.
- Smeds, Kerstin 2004: "Danse macabre i museernas hus: om museernas roll och villkor i dag". *Nordisk Museologi*, 2004:1, s. 3-10. DOI: 10.5617/NM.3354
- Vatne, Ingrid 2014: *Publikumsudvikling som institutionsudvikling*. Rethink IMPACTS RAPPORTER: Evaluering og forskning I Aarhus, nr. 1. Aarhus Universitet.
- Vergo, Peter 1989: *New Museology*. Reaktion Books Ltd.
- Vollgraaff, Helene 2018: "Revitalising the South African Museum Sector: New Museological Trends". *Handbook of Research on Heritage Management and Preservation*. IGI Global, s. 372-395. DOI: 10.4018/978-1-5225-3137-1.ch018
- Vorre, Birgit 1985: "Skal det virkelig på museum? – om indsamling fra nutiden". *Nationalmuseets Arbejdsmark*. Nationalmuseet 1985, s. 182-293.
- Vores Museum 2020: *Sådan styrker museer kulturelt medborgerskab*. Syddansk Universitet.
- Willerslev, Rane 2018: "Nationalmuseet skal være en søjle i danskernes bevidsthed". *Nationalmuseets Arbejdsmark*. Nationalmuseet 2018, s. 6-23.

English Summary

Does your object tell Danish history?

Since the 2000s, the self-comprehension of cultural history museums has been challenged. For what is the role of museums today when they can no longer continue as one-way communication arenas, but instead, they must be democratic and engaging platforms for “exchanging and negotiating meaning, as arenas in which both heritage and voice can interact.” Nina Simon has defined the museum of the future as a place where the audience can create, share and meet with each other about the cultural-historical experiences. The idea and purpose of museums have changed from an enlightening and educative formative ideology to an engaging and activating dissemination ideal, aimed at making the audience an active fellow and opponent in cultural dissemination. The National Museum’s exhibition *Stories from Denmark 2000-2017* is an attempt to include the Danish population in selection of objects as well as debate on which objects represent the past 17 years of Danish history. The main focus of this article is to emphasize how the exhibition and campaign strengthen cultural citizenship and also supported the cultural policy objectives and demands for a more diverse audience composition at the museums.